

Верска служба у Војсци Србије

Лагани, али сигурни кораци

Током празника у богослужбеним просторима Војске Србије обављају су редовна богослужења. Свештеници и њихови помоћници увелико раде тамо где су услови обезбеђени, а у првој половини године очекује се да и остали за то предвиђени објекти буду приведени намени. Све иде планираном динамиком, потврђује генерал-мајор Слађан Ђорђевић, начелник Управе за људске ресурсе, и додаје како је посебно важно нагласити да се слобода вероисповести у Војсци Србије остварује искључиво по сопственој вољи и убеђењу и уз уважавање обавеза које проистичу из војне службе.

Патријарх српски Иринеј недавно је освештао параклис Пресвете Богородице на Војној академији и богослужбено место у Специјалној бригади, док се богослужења врше у православним капелама на Војномедицинској академији, у Генералштабу, Команди КОВ-а у Нишу, командама прве, друге и треће, специјалне бригаде и 204. бригаде и у капели у Новом Пазару.

Ускоро ће у касарни „Бањица 2” бити освештани богослужбени простори за католичке и исламске вернике, док је у новопазарској касарни, уз православно, већ у функцији и богослужбено место за вернике исламске вероисповести.

Када је реч о верској служби у Војсци Србије све иде својим током, онако како је рекао патријарх српски господин Иринеј, када је, после више од седам деценија, један од архијереја освештао капелу у једној од касарни: – Децо, ђолако... Све што иде ђолако, што је добро... И дуговечно.

У функцији изградње оперативних способности

Када говори о значају увођења верске службе у Војсци Србије генерал-мајор Слађан Ђорђевић, начелник Управе за људске ресурсе Генералштаба, подсећа да је реч о организованом виду делатности традиционалних цркава и верских заједница у војној средини, са основном улогом омогућавања уставног права на остваривање слободе вероисповести припадницима Војске Србије, као специфичној категорији грађана.

– Наведена улога остварује се обављањем богослужбених и осталих верских делатности војних свештеника, односно верских службеника, који су у статусу професионалних припадника Војске Србије – официра. Учесће припадника Војске Србије у реализацији делатности верске службе на добровољној је основи, а омогућава се ради јачања њихових духовних и моралних вредности, неговања војничких врлина и патриотизма, као и обликовања грађанске одговорности.

Генерал-мајор Слађан Ђорђевић

Важно је нагласити да се слобода вероисповести у Војсци Србије остварује на принципу добровољности. То практично значи да је верска служба у функцији развоја, изградње, одржавања и повећања оперативних способности Војске Србије приликом извршавања свих дефинисаних мисија и задатака – каже начелник Управе за људске ресурсе.

Генерал Ђорђевић подсећа да је та област у потпуности нормативно уређена, прописан је одређени број формацијских места војних свештеника, односно верских службеника, као и број богослужбених простора у Војсци Србије. Он истиче да је задовољан досадашњим нивоом имплементације верске службе, али да предстоји реализација још много задатака како би верска служба у Војсци Србије функционисала у пуном капацитету.

Потпуковник Микан Васиљевић, референт у Одељењу за веру у Управи за људске ресурсе, као нарочито значајне активности у имплементацији верске службе у години за нама, истиче „најмање четири” које су се наметнуле по обиму и трајању.

– То је на првом месту Конкурс за пријем прве групе кандидата за војне свештенике и верске службенике. После спроведене законске процеду-

ВЕРСКА СЛУЖБА УКРАТКО

– Верска служба у српској војној историји има традицију, а законски је прву пут уређена 1839. године.

– Заступљена је у већини армија у свету.

– Свештеници, односно верски службеници традиционалних цркава и верских заједница који обављају верску службу у Војсци Србије су професионална војна лица високе стручне спреме у статусу официра Војске Србије. Војни свештеник, односно верски службеник, има помоћника.

– Војни свештеници, односно верски службеници и помоћници војних свештеника, односно верских службеника остварују право на здравствено, пензијско и инвалидско осигурање, право на плату, накнаде и друга примања, као и остала права по основу њиховог статуса, у складу са законом.

– Поред општих и посебних услова за пријем у професионалну војну службу, кандидати за војне свештенике, односно верске службенике, морају имати и мишљење традиционалне цркве или верске заједнице.

– Војни свештеници потчињени су командантима (начелницима, директорима) јединица, односно установа, а са канонског становишта одговорни су традиционалној цркви, односно верској заједници којој припадају.

– Планирање богослужбених делатности врши се уз услов да је њихово вршење у сагласности са реализацијом основних задатака, потребама, обавезама, материјалним и финансијским могућностима команди, јединица и установа Војске Србије.

Капетан Слађан Влајић, потпуковник Микан Васиљевић, капетан Горан Аврамов и заслужник Горан Јокановић

ре, почетком августа у професионалну војну службу примљени су прва десеторица официра верске службе, осам православних свештеника, један капелан и један имам. Уследили су избор и постављење петнаест помоћника војних свештеника, верских службеника, на дужности подофицира. Тежиште њиховог досадашњег ангажовања било је уређење и опремању богослужбених простора, али и ства-

рање услова за рад војним свештеницима након пријема у Војску Србије, каже потпуковник Васиљевић.

Као трећу важну активност он истиче избор и уређење богослужбених простора, којих је до сада одабрано седамнаест – тринаест за православне, и по два за католичке и исламске вернике, чије је преуређење и опремање у завршној фази. На крају, урађен је и годишњи план рада Одељења за веру у којем су дефинисане све активности верске службе током 2014. године.

исповести. Од како се реч Божија опет чује у касарнама, очито је да су верници задовољни, а интересовање за духовне потребе расте свакодневно – каже капетан Слађан Влајић.

На питање има ли отпора или неразумевања, и како су прихваћени војни свештеници, као потпуна новина овог времена у Војсци Србије, капетан Слађан Влајић каже да је, имајући у виду да је од успостављања верске службе у српској Војсци протекло свега шест месеци, прерано да се о томе говори.

– Да би се са објективношћу и релевантно говорило о „прихваћености“, или о евентуалном отпору или неразумевању, неопходно је да се целокупна ситуација сагледа и оцени онда када верска служба буде функционисала један дужи период. Прва искуства са терена сведоче о великом интересовању и жељи за откривањем истине о вери, уз искрену добродошлицу војним свештеницима и верским службеницима у војну средину – каже капетан Влајић.

Он верује да ће време пред нама и предан рад војних свештеника, од-

ПОМОЋ МИРОВЊАЦИМА

– Једна од важних улога војних свештеника јесте едукација припадника Војске Србије који се упућују у мировне мисије. Недавно су наши људи ишли у Либан. У тим и сличним ситуацијама очекивано је да добију упутства како да се снађу у том окружењу, да буду упознати са обичајима људи на чију територију долазе. То је својеврсна припрема и образовање ради успешног обављања задатка – каже генерал-мајор Слађан Ђорђевић, начелник Управе за људске ресурсе.

Интересовање расте

Отварањем богослужбених простора у појединим саставима Војске Србије закључена је још једна фаза у организовању и развоју верске службе. То је, према речима главног војног свештеника, капетана Слађана Влајића, био један од тежишних задатака.

– У овом кратком периоду, уређено је, освећено и у функцију стављено девет богослужбених простора за вернике православне вероисповести, као и један за вернике исламске веро-

РАЗГОВОР О ДУШЕВНИМ СТВАРИМА

Главни војни капелан, капетан Горан Аврамов посебно истиче да Војска Србије преко верске службе доприноси зближавању православне, католичке и исламске заједнице на овим просторима, посебно у домену међусобног поштовања, сарадње и зближавања.

– То је својеврсна мисија зближавања и мост међу људима добре воље – каже капетан Аврамов и истиче да војници католичке вероисповести углавном с њим желе да „поразговарају о проблемима који су више духовне и душевне природе”.

носно верских службеника, донети добре резултате.

– Уз искрену и благочестиву вољу свих оних припадника Војске Србије који теже спознању божанске истине и моралним начелима утемељеним на јеванђељским порукама и Божјим заповестима, верујем да ћемо међусобне односе градити на узајамном разумевању и прихватању и да ће ти односи бити на свеопште добро и у корист наше отаџбине – истиче капетан Влајић.

Главни војни капелан, капетан Горан Аврамов изражава оптимизам кад је реч о реализацији задатака и обавезама из уговора о сарадњи са црквама и верским заједницама у Србији.

– Законом о Војсци Србије дефинисано је да се међусобни односи Министарства одбране и црква, односно верских заједница, у вези са вршењем верске службе у Војсци Србије, уређују посебним споразумима. Споразум између Министарства одбране и Светог архијерејског синода Српске православне цркве потписан је 28. јуна 2011, а са преосталих шест традиционалних црква и верских заједница – Римокатоличком црквом у Србији, Исламском заједницом Србије, Словачком евангеличком црквом, Реформатском хришћанском црквом, Евангелистичком хришћанском црквом и Јеврејском заједницом у Србији – 18. октобра 2011. године. Потписивањем споразума, који су од историјског значаја, омогућено је спровођење Уредбе о вршењу верске службе у Војсци Србије. Њиме се регулишу принцип организације и вршења верске службе, надлежности, формацијска места, делатности,

овлашћења и статус војних свештеника, односно верских службеника и права припадника Војске Србије – верника. Одредбе Споразума са црквама и верским заједницама проверавају се у пракси и верујемо да ће се у 2014. години примењивати у потпуности, каже капетан Аврамов.

Заједница

Капетан Мустафа Јусуфспахић, главни војни имам и муфтија војвођански изражава велику „захвалност Богу и свима који су се заложили да овај пројекат успе” и да „једна велика седамдесетогодишња неправда”, одвајање вере од институције као што је Војска, сада буде отклоњена.

Каџеџан Мусџафа Јусуфсџахић

– Ми смо дуго година, као Исламска заједница Србије, имали, баш као и данас, добре односе са осталим верским заједницама. Тај наш дух заједништва смо раније, служећи у војсци, као војници, доносили собом. Међутим, били смо ускраћени за место у

касарни, институцији, где би могли да се помолимо Богу. То место је војнику неопходно, у контакту је са оружјем, а када човек осети силу његов дух је нападнут, па му вера и молитва враћају нарушени баланс.

Капетан Јусуфспахић истиче да насмејана лица људи, која су војне свештенике дочекала у касарнама, најбоље говоре о добродошлици и о томе колико је враћање вере у војску прави потез.

– Када је у питању исламски свет, отварање врата касарни Исламској заједници, као и осталим црквама, доводи до разбијања једног неоправданог стереотипа да је Србија земља која недовољно поштује права муслимана, а који је настао као последица не верских, како неки кажу, него – зверских ратова које смо имали. Ми смо овде, сви, очигледно добродошли, на истом задатку. И нисмо ми, примера ради, из муслиманске заједнице – мањина. Ми смо део заједнице.

Ове године у пуном капацитету

Када је реч о верској служби у години у коју смо закорачили, могло би се рећи да је тежишна активност припрема и обављање богослужења и верских обреда и организација осталих верских делатности. Биће расписан конкурс и обављена селекција, обука и пријем војних свештеника, официра верске службе, као и селекциони поступак избора и постављења на дужност кандидата за њихове помоћнике. Предвиђен је наставак процеса преуређења и опремања богослужбених простора, као и курс за помоћнике војних свештеника, односно верских службеника, ради преквалификације у подофицире верске службе.

– Настојаћемо да у наредној години, уз ангажовање постојећег кадра, отпочнемо са верском службом пуним капацитетом, у свим мисијама и задацима Војске Србије и уз непрекидно сагледавање стања и анализе достигнутог нивоа, кажу у Управи за људске ресурсе Генералштаба Војске Србије. ■

Владимир ВЈЕШТИЋ
Снимео Јово МАМУЛА